

CIJENA LISTU: U predjelu za ratnu godinu K 32.—, za predjelu K 10.—, za predjelu K 8.—, mjesečno K 3.—, u maloprodaji 10 helara.— OGLASNI primaju se u upravni listu trg. Cesta broj 12. za rataštinu 30 helara za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati jutro.

HRVATSKI LISTI izlaze u nakladu likazari JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg. Cesta broj 1. Uredništvo ne nalazi u Sisačkoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAJN u Puli. Računski se ne vraćaju. Ne uzvaja se anonimni dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Grčka prihvatila sve zahtjeve sporazuma.

Austro-ugarski ratni izvještaji.

B e č, 4. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište.

Fronta napram Rumunjskoj: Okrajši između prednjih straža i topnička paljba. Nema promjene položaja.

Fronta nadvojvode Karla: Rusi nastavile dati i noć svojih napora, da slome otpor saveznika u Karpatinima. Na mjestima je nještina došlo do ljutih bojova. Neprijateljski juriši bile suzbijeni ili vatrom, ili bodom, ili bojovima sa ručnim granatama. Manje mjesne uspjehe, koje su Rusi postigli jugozapadno Fundula-Moldovi i u području tartarskog klanca, izjednačili smo većim djelom protunavalamu. Neprijatelj je pretrpio teške gubitke. I jugoistočno Brzezanya nije neprijatelj svojim navalamama postigao nikakvog uspjeha, premda je pretrpio teške gubitke. Za malen komad jarka traje još boj.

Fronta bavorskog princa: Sjeverno Zborova i među Selcovom i Svinihujem u Voliniji izlazi se opet brojni, sa velikim masama poduzeti napadaji neprijatelja.

Talijansko bojište.

Nema osobitih događaja.

Jugoistočno bojište.

Istočno Vlore (Valone) bila je posve suzbijena pravala Talijana. Neprijatelj se je morao povući na lijevi brijeg Vokusa. Svi naši položaji su opet u našim rukama.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaji.

B erlin, 4. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Englesko-francuske navale, koje su započele u području Somme jučer rano, dovele su do bitke od najveće rasprostranosti i žestine. Sjeverno Somme odigrala se je bitka na fronti između Biamontova i Somme u širini od 30 km. Unatoč više puta ponovljenim juršajima neprijatelja održahu naše čete pod zapovjedništvom generala von Stein i baruna Marschalla sve svoje položaje na obim stranama Somme, osobito u smjeru Thierval i sjeveroistočno od Pozieres. To kod dvorca Moquet (sjeverozapadno Pozieres), što smo izgubili uslijed brzog protunapadaja, opet smo osvojili te zadali neprijatelju teške gubitke. Dalje istočno pristalo je jako naše topništvo neprijatelja, da ostane u juršnim položajima. Tek noću mi je uspjelo, da provedi kod šume Fourreau. Bio je suzbijen. Iza trnje nije zadržao, zašto nakrkljuje svoj, što se je dosad ispašno, zadržavši se je, što je između Guinchyja i Somme, te je bježno na tom mjestu do kasno u noć. U junačkoj obrani braniše ovdje naše pod zapovjedništvom generala von Kirchbach i von Fassänder stojeće čete svaki pedali ta pred neprijateljem, koji bijaše provalio u prve, posve razvaljene položaje te zaustavi njegov napadaj u svojim drugim položajima. Guillemont i Le Forest nalaze se u rukama neprijatelja. Izuzevi odsjek Barleux uspjelo je južno od Somme našim topništvu, da osjeti navedene ručnim kod Barleuxa, koje su poduzele navalu kod Barleuxa, više krkavo suzbijen. Na desno od Moze osvojili smo pokušaj Francuza, da navale na tvrđu Thiamont i jugoistočno od Fleurya. U Souvillskom području pročitili smo kul francuskoj položaja, koji je zasjecao u naš položaj, iz brižne topničke pripreme. Zarobili smo 11 časnika i 490 momaka. Suzbili smo nekoliko neprijateljskih protunapadaja.

U noći 3. rujna napali su zrakoplovi vojske i mornarice sa opazanim dobrim uspjehom utrdjeni London. Jedan od naših zrakoplova oboren je u neprijateljskoj vatri. U zračnom boju bilo je 2 i 3. rujna u okruženju Somme oboreno 13 letionica, u Sampangi i na Mozi po dva letionica. Kapetan Bötkke, koji se oborio svog 20. protivnika, poručnici Leffers, Fahbausch i Rosenkrantz imali su kod zadržnih uplaha osobitog sudjela. Od 1. rujna naprijed pružili smo u području Somme i Moze obrambenom vatrom 4 neprijateljska letjela. 2. rujna nanijete francuske letjelačke navale na tvrđavu kod Metz sa neznačajnom štetu. 5 je bomba palo u grad Schweiningen te prozročilo nekoliko šteta na zgradama. 5 je osoba ranjeno.

Istočno bojište.

Fronta bavorskog princa: Ponovni napori Rusa jugozapadno i zapadno Lucha svršili su jučer sa potpunim neuspjehom. Sjeverno Zborova održahu naše čete opet stečeno to protiv višetrukih i jakih ruskih navala.

Fronta nadvojvode Karla: Istočno i jugoistočno od Brzezanya traje još boj. Mjesni uspjehi Rusa bili su u bitnosti protunavalamo opet izjednačili. Pročišćavanje nekog opkopa još je u toku. U Karpatinima nastavila se je borba južno Zielona. Jugozapadno Zambja, u od-

sijeku Magure i sjeverno Dornavtre izjaloviše se ruske navale.

Balkansko bojište.

Uz uspješne bojeve napreduju njemačko-bugarske sile između Dunava i Crnog mora. Kod Kočmara, sjevero zapadno Dobrica, suzbila je bugarska konjica rumunjsko pješadiju, koji je povukla u neredu. Zarobljeno bi 10 časnika i preko 700 momaka. Na macedonskoj je fronti položaj nepromijenjen.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

Turski ratni izvještaji.

Carigrad, 2. (D. u.) Glavni stin javlja:

Sjeveroistočno Ognato bio je neprijatelj prisiljen, da se povuče u sjeveroistočnom smjeru. Skupina ruskih letjela preletjela je 1. rujna Port Said, te bacila bombe na neprijateljske uređaje i se vratila neostetena.

BRZOJAVI.

Prevrat u Grčkoj.

Atena, 3. (D. u.) Reuterov dopisni ured javlja: Grčka je prihvatila zahtjeve sporazuma u potpunom opsegu. Nadzorstvo nad poštom i nad brzojavom započelo je već jučer.

Sadržaj zadnje note sporazuma.

London, 4. Reuter javlja: Nota, koja je bila predana grčkoj vladi 2. rujna, traži konkludu na grčkom poslom i brzojavom uključivo bezličnog brzojave, izgon agenata iz Grčke, koji su krivi špijonaže i podmitljivosti te da se poduzmu i nužne mjere protiv skrivanih grčkih podanika. Zastupnik Reuterovog dop. uređa dodaje, da će se ovi zahtjevi ispuniti bez poteškoća.

London, 4. 'Daily Telegraph' javlja iz Atene pod 1. rujna: Si časnici i sva množad mornarice, koji su se nalazili na dopustu, bili su pozvani u službu. Ne dava se više nikakvog dopust.

Venizelosova agitacija.

Geneva, 1. Atenске vijesti, koje pariski listovi prinašaju, sadrže govora, što ga je Venizelos držao na svoje pristabe, na govore mnogo novoga. Venizelos je opetovao svati svoj nazor, da je mjesto Grčke na strani antite. Govornik je izjavio; da liberalna stranka očekuje od kralja političko-vojničko podupiranje tega programa, za čiju će izvedbu on i njegovi pristabe upotrijebiti sva sredstva. Neposredno iza skupštine pošlo je od Venizelovog imenovanu odaslanstvo u kraljevu palaču, da kralja usmeno obavijesti o poteku skupštine. Kraljevo tajništvo je saopćilo odaslanstvu, da kralj ne može iz zdravstvenih obzira primiti odaslanstva, ali da ga kralj moli neka mu u spomenici određenoj za vladu saopće svoje želje. Za je spomenica malo iza toga bila predana tajništvo, po nalogu kralja Konstantina uže je Zaimis spomenicu na znanje, primio je Venizelos, kao št i francuski i engleski poslanik te je na to kralja o svemu izvjestio.

Amsterdam, 2. Prema 'Handelsblad'u doznaje, 'Times' iz Atena, da je tako najvještanje rata Rumunjske duboko utiskovalo i u antivenizelističkim krugovima. Vlada očenito mjenjuje, da će sada i Grčka sudjelovati u ratu. Kraljevo se je stanje poboljšalo.

Grčki vojnici prebježuju u bugarsku vojsku.

Salonik, 4. (D. u.) Reuterov ured javlja, da je šezdeset grčkih vojnika prebjeglo i se pridružilo bugarskoj vojsci.

Bugarski poslanik u Berlinu o odnosima Bugarske sa Njemačkom i Austrijom.

Berlin, 3. Bugarski poslanik Dr. Rizov izjavio je glavnom uredniku 'Berliner Tagblatt' sa slijedeće: 'Premda mi je posve razumljivo, da je njemački narod poslao iskustva, što ih je imao sa Italijom i Rumunjskom, vrlo oprezan, to me je ipak dirnulo, da se je u i samo — dakako ne u vodećim krugovima, koji dobro poznaju naše namjere, ali negdje drugdje — posumnjalo o držanju Bugarske. Bugarska nije sposobna, da bude nevjerna, te će sve do svršetka, ostati usko svježana sa Njemačkom i Austro-Ugarskom. Nijesu samo moralni, za nas posve razumljivi uzroci, koji moraju isključiti svaku sumnju, i obična politička logika jasno govori zato.

Sav bugarski narod dobro znađe, da Rumunjska ničesa na svijetu tako ne mrzi kao nas, te da se ne može nikako sprjateljiti mišlju, da će nakon rata imati za susjedstva veliku i jaku Bugarsku, a osim toga i Bugarsku, kao savezniču pobjedonosne Njemačke i pojačane Austro-Ugarske. Svatko je u Bugarskoj osviješten o tome, da bi pobjeda Rusije morala značiti svršetak bugarske neovisnosti, jer ako se Rusija domogne Carigrada, potrebuje spojni put preko kopna, koji bi išao preko Bugarske. Za nas nije dake

bito druge mogućnosti i ne obaziru se na moralne uzroke i na nedovoljno činjenicu, da ne bi Bugarska nikad počnila izdatstvo, nego ta, da i u borbi protiv Rumunjske ostanemo na strani Njemačke i Austro-Ugarske. Ako smo mi čekali, da Rumunjska učini prvi korak, to će, mislim, danas svaki to razumjeti. Naši odnosi sa Grčkom su dobri. Grčka se je vlada spram nas posve ispravno ponosala a mi nijesmo htjeli, da bi protivnici grčke vlade bili u stanju, da se pozivaju na dogovore, koji u svrhu šticenja bucareškog ugovora postoje među Rumunjskom i Grčkom. Mi nijesmo htjeli da taj argument dade u ruke Venizelosu i njegovim pristasiama."

Rumunjski kralj generalissimus.

Rim, 1. 'Agencia Stefani' javlja iz Bukarešta: Vrhovno zapovjedništvo nad rumunjskom vojskom ima kralj u rukama. General je lišes bio imenovan podračnikom generalnog stožera. Poglavica generalnog stožera još nije bio imenovan. Parlament je sazvan na 2. rujna te će držati samo jednu sjednicu. Ministarsko je vijeće načelno zaključilo, da proširi temelj kabineta imenovanjem ministra bez lisanice i državnih podtajnika. Mjere će biti provedene tek budućeg sedmice.

Otputovanje rumunjskog i bugarskog poslanika.

Sofija, 4. (D. u.) Službeno. Bugarska je vlada održala. Simitov kao kralj, kao može parobrodom počti osoblje poslanništva i konzularna kaošt i podanič središnjih država, koji su nalaze u Rumunjskoj. Isti će parobrod odvesti nato u Rumunjsku osoblje rumunjskog poslanništva i rumunjske podanike u Sofiji i Carigradu.

Skupština privrženica poljske državne misli u Varšavi.

Varšava, 4. (D. u.) Wolfow dopisni ured javlja: Kod skupštine privrženica poljske državne misli primio se zaključak, u kojem se označuje ruski poraz kao potreban predpogoj za uspostavljenje poljske države.

Englesko-ruski ugovor o Perziji.

Haag, 3. 'Daily News' pripočuje sadržaj rusko-engleskog ugovora o Perziji, kod česa se ali i Perziji ostavlja pravo sudjelovanja kod uređenja vlastitih poslova. Švedsko će ozruništvo biti otpušteno, a mjesto istoga bit će stvorena prava vojska. Na sjeveru će biti ustanovljena perzijska kosačka brigada od 11.000 momaka, koju će Rusi voditi; na jugu bit će pod engleskim nadzorom stvorena jednaka bojna sile. Perzijske će financije kontrolirati mješana komisija, čije će se predsjedništvo sastojati iz 2 Perzijanca, 1 Englez, i Rusu i 1 Belgija. Rusija će i Engleska odgoditi dan iz kojemu mora Perzija listati svoje, koje dopjele kamate te će međutim povjeriti perzijskoj riznici utjeranje carina u sjevernoj i južnoj Perziji.

Njemački zrakoplovi nad Engleskom.

Berlin, 3. (D. u.) Službeno se javlja: Noću nabacio je više skupina zrakoplova mornarice izdašno bombama tvrđavu London i utrdjena mjesta Varmouth, Harwich i tvornice vojničkog značaja u južnim grofovijama i na Humberu. Iz brojnih požara i eksplozija moglo se je ustanoviti dobar uspjeh napadaja. Svi su se zrakoplovi povratili neosteteni unatoč jakoj paljbi. Istodobno napadoše zrakoplovi kopnene vojske južne Engleske.

Novi izbori u Danskoj.

Kopenhagen, 1. Ministarski je predsjednik uložio danas u Folkethingu predlog, koji se tiče nove konstitucije, što stupa u krijplost 5. listopada. Izbori za državni i pokrajinski sabor vršit će se u listopadu, štočnu u studenom. Ugovor, koji se tiče prodaje danskih Antilla, bit će predloženo odobrenje novom državnim saboru.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Francuska.

Pariz, 1. Izvještaji istočne armije: Nema osobitih događaja. Topnički boj traje na različitim točkama fronte.

Pariz, 4. (D. u.) Služb. izv. od 3. rujna na večer. — Sjeverno Somme su Francuzi u svezi sa engleskom vojskom navali oko podne nakon žestoke topovske pripreme na njemačke položaje na fronti od oko 6 km. od okolice Maurepasa sve do rijeke Forest. Svi njemački jaci istočno Maurepasa i Clerya na Sommi kaošt i sjeverno Foresta nalaze se posve u našem posjedu. Tako isto i jarci duž ceste Forest, Combles-Soure i njemački položaji među Forestom i Clerjem. Njemačka protunavala, poduzeta jakim silama bijaše u neredu suzbijena uz gubitke po neprijatelja. Do sada smo zarobili preko 2000 neranjenih vojnika. Nabrojeni pripadnici iznosi 12 topova i 50 strojnih pušaka. Na desnom brijegu Moze su Nijemci poduzeli niz navala na položaje kod Vauxa i Chapitrea. Bili su mnogo

puta suzbijeni. Konačno je neprijatelju uspjelo te je posjioe podne stupio u izobčinu naše linije. Zaposlili smo dio grebena, koji se proteže između Fleuryjem i utrdom Thiamont kaošt i jarke te utvrdu istočno Fleuryja.

Italija.

Rim, 2. Službeni izvještaj od 1. rujna: Na sjevernim obroncima brda Cimone (dolina Astico) naše su čete osvojile iznenadnom navalom nekoliko pomaknutih položaja te ih uništio ručnim granatama i cijevima napunjenim sa eksplozivnim tvarima. Neprijatelj je izbjegnuto te pustio oružje na muničju na mjestu, koje su naše čete zaplijenile. U dolini Sugana neprijateljska su odijeljena navallama popodne 30. kolovoza iz žestoke topničke pripreme na naše položaje u gornjem dolu Caolba, na desno od Brenice. Druga su odijeljena poduzela diverzivnu navalu protiv naših linija u dolini Campelle između Prima Lunetta i Malga Cenone. Naši poduzeše protunavalu te potjerase neprijatelja, koji je ostavio 100 mrtvih na bojištu i 35 zarobljenika u našim rukama. U gornjoj dolini Donga traje pucnjava krupnokalibrskih topova neprijatelja. Na Sočkoj je fronti neprijatelj kušao da navali na naše položaje istočno od Gorice i sjeverno Opafseg sela. Bio je odmah suzbijen. Neprijateljske topništvo pucalo na Kormin, Valiselle i Goricu. U tom je mjestu bila pogodena opet bolnica te usmrćeno više sanitetnih vojnika.

Abnaska fronta. U jutro 30. kolovoza dopria je jedna naših mješanih kolona iz požureno marša i sglavadi velike poteškoće do Tepelepena na Vojusi te je zaposjela mjesto, a da nije naišla na otpor. Istodobno su naši bersaljeri poduzeli smjelje čotovanje, koje je imalo značaj diverzivne navale, protiv austro-ugarskih položaja na brdima Gradiste i Trubeš i na drugoj strani Vojusa. Nakon što su naše čete kod Carbonare prešle Vojusu pod žestokom vatom neprijatelja, osvojili su sa Kline i Hedej, koja su bila udešena za obranu. Nakon što su bersaljeri doznali da je akcija protiv Tepelepena uspjela vraćase se noću nesmetano u svoje položaje na lijevom brijegu Vojuse. Neprijateljski su letionci bacili bombe na Prepeni i Lapaj, a da nijesu nanijeli štete ili usmrtili ikogu osobu.

Engleska.

London, 2. Službeni izvještaj od 1. rujna: Jučer je neprijatelj poduzeo na fronti dugoj 3000 yarda između Guinchyja i šume Fareaux 5 protunavala. Iza pete navale provalio je na dvjema točkama u pomaknuti naš jark. U kotaru Beaureains prouzročismo veliku eksploziju. U pomaknutom odsjeku Yperskom dali smo sa uspjehom islati pinove oblake.

London, 2. Službeni izvještaj od 1. rujna na večer: Neprijatelj je pretrpio, kako se doznaje, u vatri opkolnih naših mužara, mitraljeza i poljskih topova veoma ozbiljne gubitke. Zbilo se prilično bojeva u zrakini, u kojima je bilo uništeno pet neprijateljskih letjela, a 7 oštećeno i prisiljeno da sidju, dok je 5 naših propalo.

Položaj.

Da se provede u ozbiljnom tom momentu čim veće koncentracija sili a da se poluči napram razinecpanosti neprijatelja na različitim bojištima prednost 'jedinsterov govevanje bave imenovan Lindenburg i njegov štopni šef Ludendorff vrhovnim vođama zajedničke vojske. Ovaj princip jedinjenosti bio je od početka rata glavni uvjet i uzrek vojničkih uspjeha. Sada, kad je istupila Rumunjska, postala je nužna, zajedničkog vodstva, koja se je očuvala već za vrijeme ruske ofenzive, još veća, te je bio korak, što ga je imenovanjem Lindenburga učinio njemački car, potrebni i ložčan. Da ova odluka nije samo platonično-demonstrativne naravi proizlazi iz činjenice, da se ujedne novine sporazuma ozbiljno bave sa novim pojavom: Razmatrajuci vojnički položaj, piše Temps; Sadašnjem je zastaju na zapadnoj fronti krivo, teže vrijeme. U Rusiji još nisu opet započeli ofenzivu Brusilov i Ruski. Ne mogu dakle još biti svršene prijeko potrebne pripreve za opšerne operacije, što ih oni očividno imaju na umu. S toga se može međutim pručavati povjete, kakove će posljedice imati Hindenburgovo vodstvo na istoku i na zapadu. Hindenburg je nesumnjivo vrlo energičan čovjek, koji će pokušati, da nam zaima i tek u izjednacenju se otkljevati, da jako oslabi brzo frontu, kako bi na drugoj imao silu, koje su potrebne, po njegovu sudu. U svojim daljnim izvodima zastupa 'Temps' stajalište, da će Hindenburg radije navali na istočnu frontu. Ovo mišljenje, 'Tempsa' potvrđuju i drugi stručnjaci ističući, da je fronta na istoku postala utijedjen nastupa Rumunjske glavnim bojištem. Ponajprije su postale na toj fronti nužne nekoje defenzivne mjere, koje se baš sada provodaju u Sedmogradskoj.

Poslo se rumunjski istup u Moldavi, u Maloj i Velikoj Vlaškoj mogao u miru nesmetano pripremiti, da nam zaima i tek u izjednacenju se otkljevati, da jako oslabi brzo frontu, kako bi na drugoj imao silu, koje su potrebne, po njegovu sudu. U svojim daljnim izvodima zastupa 'Temps' stajalište, da je fronta na istoku postala utijedjen nastupa Rumunjske glavnim bojištem. Ponajprije su postale na toj fronti nužne nekoje defenzivne mjere, koje se baš sada provodaju u Sedmogradskoj.

